

STREEKMUSEUM HOEKSCHE WAARD
HOFWEG 13 3274 BK HEINENOORD

BULLETIN

48

DECEMBER 1988

STICHTING
VRIENDENKRING VAN HET STREEKMUSEUM HOEKSCHÉ WAARD
(ingeschreven K.v.K. Dordrecht nr. S 119934)

Redactie en secretariaat:

Hofweg 13, 3274 BK Heinenoord. Giro 38.70.852.

Contributie: Minimaal f 10,-- per persoon/jaar.

Redactie:

Drs. W. Blok	01670 - 63083
J. Gerretse	01862 - 2293
A. Mallegram	01856 - 1160
P.J. Pot	01853 - 1411
K.H. van der Ree	01865 - 3622
W. Reedijk	01865 - 1323

Hof van Assendelft:

Hofweg 13, 3274 BK Heinenoord. Telefoon 01862 - 1535.

Geopend dinsdag t/m zaterdag 14.00 - 17.00 uur

Zaterdag bovendien 10.00 - 12.00 uur. Groepen op afspraak.

Oost- Leeuwenstein:

Dorpsstraat 13, 3274 BK Heinenoord.

Geopend zaterdag 10.00 - 12.00 uur en 14.00 - 17.00 uur

Algemeen stichtingsbestuur Streekmuseum:

Secretariaat: Hof van Assendelft. Giro 52.77.13.

Conservator . Drs. J.E. de Rooy	01862 - 2010
---	--------------

Voorzitter . B. Kolbach	01869 - 1392
-----------------------------------	--------------

Secretaris . Drs. W. Blok	01670 - 63083
-------------------------------------	---------------

Penningmeester A.M. van der Woel	01862 - 1802
--	--------------

NIEUWS VAN DE REDACTIE

Op zaterdag 5 november jongstleden was het weer zover: een Vriendendag. Die middag waren ruim tachtig van onze vrienden uit het hele land naar Heinenoord gekomen voor een programma waarvan men alleen wist dat we het fameuze streekgerecht 'spek met peren' zouden eten.

Nadat de aanwezigen de onderlinge vriendenbanden hadden aangehaald en het gezelschap welkom was geheten volgde een voordracht door de voorzitter van de stichting Streekmuseum, de heer B. Kolbach, over ijsvermaak, en wel in het bijzonder het schoonrijden op historische schaatsen. Aansluitend daaraan volgde een speciale demonstratie van historische schaatsen door onze vriend de heer Boxman uit Rotterdam.

Nadat er gelegenheid was geboden voor het nuttigen van een aperitief konden de aanwezigen aan tafel. Uitbater Jan Schumm van het Andersenhuis en zijn medewerkers schotelden ons toen de overbekende, maar in dit geval ook weer de overheerlijke, spek met perenmaaltijd voor.

Na het hoofdgerecht waren de aanwezigen getuige van de feestelijke presentatie van het eerste exemplaar van de eerste pennevrucht in boekvorm van onze vrienden-secretaris Peter Pot over de Barendrechtse brug. Een uitstekende uitgave -van harte aanbevolen-, waarover U elders in dit nummer meer kunt lezen. Een uitgave die ook een goed staaltje is van de warme vriendschap die zo kenmerkend is voor het Streekmuseum. Het boek werd namelijk geschreven door medewerker Peter Pot en uitgegeven door een andere medewerker, de heer Jan Robbemond (die al een indrukwekkend fonds heeft opgebouwd van boeken met betrekking tot de cultuurgeschiedenis van de Hoeksche Waard). Het eerste exemplaar werd door de uitgever overhandigd aan conservator De Rooy,

terwijl tenslotte het Streekmuseum als een der verkooppunten geldt. Het zal van Uw bestellingen afhangen of het museum straks het meest succesvolle verkooppunt genoemd kan worden. Aan het boek, zowel de inhoud als de grafische verzorging, kan het niet liggen.

Nadat de vrienden, althans degenen die dit durfden (een behoorlijk groot aantal overigens), de maaltijd hadden afgesloten met 'aardappels met karnemelk' hield medewerker de heer Mallegram een praatje over de inhoud van het dan juist gepresenteerde boek. Na een informeel samenzijn keerde iedereen rond acht uur in de avond weer huiswaarts. We kunnen weer terugkijken op een zeer geslaagde Vriendendag en hopen volgend jaar weer op ieders aanwezigheid.

Met ingang van het volgende bulletin ondergaat de redactie van het bulletin weer een wijziging. Redacteur Mallegram van de rubriek 'Historisch Allerlei' heeft te kennen gegeven dat persoonlijke omstandigheden het hem vrijwel onmogelijk maken nog langer die rubriek te blijven verzorgen. Gelukkig vonden we in de persoon van de heer lic. Ph. Perneel uit Nieuw-Beijerland, geschiedenisleraar van professie, een goed opvolger. De redactie dankt de heer Mallegram voor het vele werk dat hij, meer dan tien jaar lang, voor de Vriendenkring en het bulletin heeft verricht.

Ook voorzitter Blok heeft aangekondigd minder tijd te kunnen vrijmaken voor het redactionele werk ten behoeve van de Vriendenkring, dit als gevolg van zijn recente benoeming tot directeur van het Nederlands Leder- en Schoenmuseum te Waalwijk. Gelukkig vonden we de heer mr. R. van der Waal bereid werk van de heer Blok over te nemen. Beide nieuwe medewerkers van harte welkom.

Veel genoegen met dit 48e bulletin.

W.B.

WAT DE KRANTEN ZEGGEN

In vroeger eeuwen werden in vrijwel ieder hoekschewaards dorp jaarmarkten gehouden. Zo had 's-Gravendeel een paardenmarkt, Oud-Beijerland de beestenmarkt en Zuid-Beijerland zijn "knechtsmarkt". Over deze laatste markt gaat het navolgende artikel dat letterlijk uit het Nieuwsblad is overgenomen.

"Zuid-Beijerland, November 1880.

Heden werd alhier de knechtsmarkt gehouden. Onwillekeurig verbeeldt men zich een plein of straat met palen bezet, waarlangs een lijn gespannen is. In de verte rijst een stofwolk op, een kudde boerenknechts wordt op de markt gedreven en aan de touwen vastgezet. Nog een puike partij wordt aangevoerd en daar gaat het op een loven en bieden tusschen den commissionair en den boer enz. Op deze wijze maakt men zich echter geen juiste voorstelling van deze markt. Mag men de verhalen gelooven van menschen: wien het heugen kan, dan werd er in heel vroeger tijd een lijn gespannen en klemden de knechts, die hun dienst aanboden, met de eene hand zich aan die lijn vast, om met de andere de pijp te hanteeren of nu en dan een weinig tabak in den mond te duwen. De boeren gingen de lijn langs, deden hun keuze en gingen aan het onderhandelen. Later veranderde dit gebruik. De knechts kwamen nu in een herberg te samen, liepen daar rond met een sliklap (slobkous) aan het linkerbeen, waaraan zij kenbaar waren. De boeren die een knecht nodig hadden, klampten zoo'n "eenbeenige" slobkous aan, gingen een "propje" met hem drinken, spraken over koetjes en kalfjes, kwamen eindelijk op de zaak zelf en troffen al dan niet een overeenkomst, naarmate men het eens kon worden.

Niet altijd echter eindigde de zaak zoo vreedzaam; 't gebeurde wanneer de zaakjes op een eind liepen, dat een knecht met den boer bij wien hij pas of vroeger in dienst was geweest, een nieuwe of oude rekening te vereffenen had. Opgewonden door den

drank zocht hij dan "rusie" met den boer en geholpen door eenige kornuiten werd de oude patroon dan deerlijk toegetakeld. De eene slooppartij volgde op de andere, totdat de avond viel en de politie, die in den aartsvaderlijken tijd, "niet op al die kleintjes lette" aan die gevechten een eind maakte en de herberg ontruimde.

Daar ging het "raar" ook af. Van jaar tot jaar verminderde de knechtsmarkt, zoodat het nu nog slechts een schaduw was, van wat die markt eens beteekende. Den eersten November hebben alle boerenknechts in deze gemeente een dag vrij. 't Zij zij in hun dienst blijven, of niet, zij brengen dien dag door in een herberg, drinken wat, rooken wat en praten wat, dat is alles. De aloude vergaderplaats bij den kastelein Breure, werd een vinnige concurrentie aangedaan door den kastelein Weeda, die in zijn lokaal "stoelen, banken en gereserveerde staanplaatsen" aanbood, terwijl Breure zich aan de traditie van "alleen staanplaatsen" hield. Daar de sliklap geen dienst meer doet, het heen en weer dreutelen in de herberg dus overbodig geworden is en men liever den geheelen dag zit dan staat, vooral wanneer de geestrijke vochten gaan werken, valt het te begrijpen, dat Weeda de meeste bezoekers trok en ook de meeste jenever tapte."

P.J.P.

DE VRAGENRUBRIEK

In een jaar tijd zijn er in onze vriendenkring maar liefst 124 nieuwe leden bijgekomen. Deze toename is niet in de laatste plaats te danken aan de steeds groeiende belangstelling voor onze uitgebreide en unieke collectie gegevens over alle vroegere bewoners die door de eeuwen heen onze streek bevolkten. Velen vinden hierin hun voorouders terug met vermelding van het werk waarmee zij hun gezin onderhielden of de omstandigheden waarin zij verkeerden. Naast de vele ontdekkingen die men daarbij doet, komen er ook vragen uit voort waarop

men niet altijd het antwoord kan vinden. Daarvoor is deze rubriek in het leven geroepen. Omdat het ledental nu zo is toegenomen, lijkt het zinvol om de spelregels voor het stellen van die vragen in ons bulletin nog eens te vermelden.

1. De vragen moeten alleen betrekking op, of verband houden met hedendaagse of vroegere bewoners van de Hoeksche Waard, of de geschiedenis van de streek.

2. Voor men de vraag stelt, moet eerst onderzocht zijn of de oplossing niet te vinden is in de verzameling gegevens in ons streekmuseum.

Elke bezoeker, lid of geen lid is daartoe in de gelegenheid op alle zaterdagen van 10 tot 17 uur en op elke woensdag van 9 tot 13 uur.

Er is dan altijd iemand aanwezig om met aanwijzingen behulpzaam te zijn bij het onderzoek.

3. Met eventuele vragen die U daarna in deze rubriek wilt stellen, doet U een beroep op de gehele vriendenkring, of er iemand is die een aanwijzing kan geven of soms het antwoord weet.

4. De reacties en antwoorden worden door ons gecopieerd of genoteerd en aan de vragenstellers doorgezonden. Ieder ander van onze vrienden, die ook belang stelt in bepaalde antwoorden, kan na overleg inzage krijgen in de correspondentie die daarop is binnengekomen.

De vriendenkring werkt actief mee, wat weer blijkt uit het feit dat na het vorige bulletin weer op de vragen 276-279-280-282-283 en 284 schriftelijke en telefonische reacties binnenkwamen en een tip op vraag 285. Allen die hieraan meewerkten verdienen daarvoor ook deze keer onze hartelijke dank.

Nu vragen onderzoekers weer Uw medewerking voor de oplossing van de volgende problemen.

286. Klaas Beversluis trouwde Goudswaard 22-2-1900 met Johanna Adriana Kimmel. Hij is nadien geëmigreerd naar Amerika.
Gevraagd: Datum van zijn overlijden.

Kan aangetoond worden dat hij een nakomeling is van Nicolaas Hendrik Beversluis getrouwd met Maartje Los te Nieuw-Beijerland 16-12-1810? (zie vraag 266.)

287. Cornelia du Faijan gedoopt Strijen 25-11-1691 weduwe van Deetlof Lente trouwde met Martinus Veermans, begraven Strijen 18-8-1730.
Gevraagd: Huwelijksdatum en plaats en verder gegevens over Martinus Veerman.

288a. Cornelia du Faijan en Deetlof Lente, chirurgijn. Ondertrouw Strijen 19-4-1720, testament Strijen 9-12-1723.

288b. Bij de doop van 1e kind van Francois Faijan en Helena Schrijver te Puttershoek was getuige: Lijntje Cornelis Lente.

Gevraagd: Gegevens over Deetlof en Lijntje Lente.

289. Jan Ariense (van der) Snel, overl. aangeg. te Geervliet 15-10-1719, landbouwer/veehouder, trouwde aldaar als jongeman van Zuidland 26-4-1699, (ondertr. Maasland 7-4-1699) met Marijtje Cornelis van Schouw, jongedochter van Maasland, overl. aangeg. Geervliet 28-4-1724. Zij hertrouwde als Marijtje Cornelis Bergman te Geervliet 13-9-1721 met Arij Baltens Goudswaard. Hun nageslacht vestigde zich deels in de Hoeksche Waard.
Gevraagd: Gegevens over deze personen van vóór 1699.

290. Willempje Gerrits van der Giessen, gedoopt Heerjansdam 15-5-1740 als dochter van Gerrit H. van der Giessen en Pleuntje Ariens Capiteijn. Ondertrouw Heerjansdam 22-1-1740.

Gevraagd: Ouders en zo mogelijk grootouders van Pleuntje Ariens Capiteijn.

291. Arijen Jacobs Weeda is overleden Strijen 1640/1641. Hij trouwde eerst Neeltgen Claasse, weduwe van Japhet Ariens (Hordijk) en tweede maal met Neeltje Cornelis. Hij had broer Leendert. (zie volgende vraag 292)

Gevraagd: Gegevens over zijn vader Jacob Weeda en over Neeltgen Claase zijn eerste vrouw.

292. Dirck Leenderts Weeda, jongeman van Strijen trouwde te Sint-Anthoniepolder 22-5-1667 met Soetje Ariens.

Gevraagd: Gegevens over Dircks vader Leendert en Soetje Ariens. Is de grootvader van Dirck de genoemde Jacob Weeda uit vraag 291?

293. Cornelis Ariens Kooijman, getrouwd te Dubbeldam 1693 met Dirksje Hendriks Weeda alias Captijn. Dit echtpaar had in 1710 acht minderjarige kinderen. Een ervan was Pieter Cornelis Kooij tapper in Piershil. Gevraagd: De namen van alle acht genoemde kinderen en de ouders van beide echtelieden.

Antwoorden en nieuwe vragen kunnen gezonden worden aan: W. Reedijk, Boemdijk 45a, 3286 LD Klaaswaal.

NIEUWE VRIENDEN

Ongelofelijk! Na de snelle groei van de afgelopen maanden mochten we in de laatste paar maanden toch weer 48 personen inschrijven als vriend(in) van ons museum.

Helaas vervielen 25 lidmaatschappen door opzegging of overlijden, maar desondanks weet het museum zich gesteund door 1.329 vrienden/vriendinnen.

Tot vriend(in) maakten wij in de afgelopen periode: -allen van harte welkom-

HW 692 C. Aardoom	's-Gravendeel
L 651 E.M.C. v. As-Fennema	Zwijndrecht
HW 676 P.M.W. Bazendijk	Strijen
L 650 W.P. Bel	Schoonhoven
HW 688 Jeroen v/d Berg	Heinenoord
L 434 T.W.M. v/d Berg	Delft

L 643 A. de Boer-Bervoets	Haren (GN)
HW 681 I. Dekker-Kooiman	Oud-Beijerland
L 653 P. Drabbe	's-Gravenhage
HW 590 E. v/d Giesen v/d Ree	Numansdorp
HW 679 J.A. v/d Giesen-Stolk	Numansdorp
HW 677 C. de Graaf	Numansdorp

HW 678 J. de Graaf-de Haan	Numansdorp
L 642 R.J. Groen	Utrecht
L 654 J.P. de Haan-v/d Windt	Rotterdam
HW 686 J. v/d Heuvel-Pippel	Oud-Beijerland
HW 684 Karin v/d Hoonard	Oud-Beijerland
HW 683 M.H.J. v/d Hoonard	Oud-Beijerland

L 639 H. Huizer	Schiedam
L 652 J. Konijnendijk	Spijkensisse
HW 689 De heer A. Koopmans	Piershil
HW 690 Mevr. A. Koopmans	Piershil
L 656 J. Koornneef	Spijkensisse
L 657 A. Koornneef-v/d Hoek	Spijkensisse

L 646 K. Last-Kersten	Zoetermeer
L 644 Mevr. H. Leeuwenburg	Bilthoven
L 655 Ir. A.F.H. Maaskamp	Brummen
L 659 J. Makkenze	Rotterdam
HW 691 J.A. Maris	Zuid-Beijerland
L 645 A.A. v/d Merwe	Veenendaal

L 648 M.P. Okker-Herweijer	Dordrecht
L 649 G. den Otter	Poortugaal
HW 76 C.J. Peters	Strijen
HW 687 Ruud v/d Ploeg	Oud-Beijerland
L 581 Drs. A.A.C. Reedijk	Rijswijk (ZH)
HW 694 Carla Roos	Strijen-Sas

HW 695 E.J. Ros	Nieuw-Beijerland
HW 35 H. v/d Schoor-v/d Linden	Oud-Beijerland
HW 682 A. Schouten	Oud-Beijerland
L 640 P.C. Sigmonds	Capelle a/d IJssel
L 641 S. Sigmond-Weijers	Capelle a/d IJssel
L 658 P.D. Steegman	Ridderkerk

HW 641 P. Stillebroer
HW 222 J.H.J. Swinkels
HW 685 Mr. J. v/d Vegt
HW 693 H. Visschedijk
HW 680 J.H. van Vliet
L 595 H.W. de Vos

's-Gravendeel
Oud-Beijerland
Klaaswaal
Strijen
Puttershoek
Den Helder

Red.

HISTORISCH ALLERLEI

De meesten van onze vrienden zullen intussen wel kennis genomen hebben van het verschijnen van het boek over de Barendrechtse brug, geschreven door onze medewerker Peter Pot.

Na enkele jaren speurwerk in alle mogelijke archieven is het hem gelukt om de geschiedenis van deze eerste vaste oeververbinding van de Hoeksche Waard aan de vergetelheid te ontrukken.

Ik veronderstel dat vele (oud) Hoekschewaarders hem hiervoor bijzonder dankbaar zullen zijn.

De brug over de Oude Maas is immers een begrip voor ons geworden. Dat bleek ook uit het feit, dat op de dag van de sluiting -22 juli 1969- velen nog een keer van de mogelijkheid gebruik maakten om via de Barendrechtse brug de Hoeksche Waard te verlaten of in te komen.

Dit ontlokte een kantonnier van Rijkswaterstaat de woorden:

"Eerst vloeken ze erop en nou moeten ze er allemaal over."

Die mogelijkheid is er nu niet meer. We hebben een nieuw voorwerp, waarop we onze kritiek kunnen spuien: de Heinenoordtunnel.

Tegelijkertijd betekent dit, dat we milder over de Barendrechtse brug spreken en met grote belangstelling en veel plezier het nieuwe boek doorbladeren en lezen.

Het fotowerk in het boek is ook geweldig.

Bij het lezen van de eersteling van Peter Pot gaat de brug opnieuw voor ons leven.

We kunnen in het boek kennis nemen van de voorgeschiedenis en de bouw van de brug, van de aanleg van de tramlijn en alle verdere bijzonderheden in de ruim 80-jarige geschiedenis van de brug.

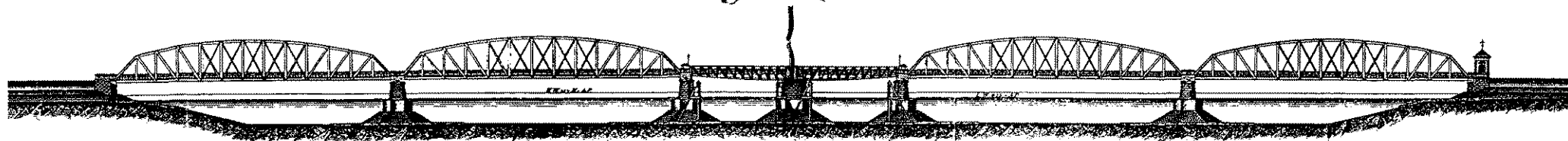
Om U alvast een voorproefje te geven, drukken we hier enkele stukjes af uit de inhoud.

Mogelijk kan het U verleiden tot de aanschaf van het boek. Het is namelijk voor f 28,90 te koop bij het Streekmuseum en de boekhandels in de regio.

Zowel de liefhebbers van getallen als de liefhebbers van authentieke tekeningen komen in het boek aan hun trekken.

Vooraf het gedeelte over het bestek is de moeite waard.

Of vindt U deze tekening niet bijzonder fraai?

Wie een blik slaat op het tarievenlijstje, zoals dat in 1908 werd gepubliceerd, krijgt een levendig beeld van de inflatie waar wij mee te maken hebben.

De Staten der provincie Zuid-Holland,
Gelet op de artt. 126bis, series, novies en decies der
Provinciale wet;
Besluiten vast te stellen onderstaande

VERORDENING op de heffing van bruggeld
voor den overtocht van de brug over de
Oude Maas, verbindende de Hoeksche Waard
met het eiland IJsselmonde.

Art. 1.

Voor den overtocht der brug zal worden betaald:

voor ieder persoon	2 centen.
kinderen beneden 2 jaar zijn vrij.	
voor een paard, een muilezel, een muil-	
dier, een rund	5 "
„ een ezel, een veulen, een kalf, een	
varken	2 "
„ een geit, een schaap, een big	1 cent.
„ een slede	5 centen.
„ een rij- of voertuig. niet bijzonder	
genoemd:	
met 2 of 3 wielen	4 "
met 4 wielen	8 "
„ een ezelwagen, een bokkenwagen,	
een hondenwagen	4 "
„ een motorrijtuig op twee wielen . .	5 "
„ een handwagen, een rijwiel	3 "
„ een kinderwagen, een kruiwagen. . .	1 cent.
„ een motorrijtuig op 3 wielen	10 centen.
„ een motorrijtuig op meer dan 3 wielen	25 "

En dan komen naast een aantal anekdotische verhalen natuurlijk ook de klachten aan bod.

Men moest vaak zo lang wachten, nietwaar?

En de brug ging al voor een klomp omhoog

In een periode waarin veel scheepvaart op de Oude Maas was, heeft iemand eens 5 kwartier bij de brug staan kijken en daar het nodige genoteerd.

Het resultaat was als volgt:

14.29 uur. Sirene loeit. Brug gaat omhoog. Er vaart een bak onder de brug door.

14.32 uur. Slagbomen gaan omhoog. Er passeren 23 auto's, die aan weerszijden van de brug moesten wachten.

14.38 uur. Brug omhoog voor 2 in aantocht zijnde schepen, waaronder 1 bak.

14.45 uur. Brug weer geopend voor rijverkeer, 35 auto's moeten wachten.

14.47 uur. Brug omhoog voor 2 bakken.

14.52 uur. Brug omlaag, 31 auto's.

14.57 uur. Brug weer omhoog, 2 schepen en een modderschuit.

15.04 uur. Slagbomen omhoog, 48 voertuigen trekken op en gaan de brug over.

15.11 uur. Slagbomen neer voor een modderschuit.

15.16 uur. Brug weer omlaag, 28 auto's passeren.

15.29 uur. Brug omhoog voor een binnenvaartschip.

15.38 uur. Brug omlaag, 38 auto's.

15.39 uur. Omhoog, 3 schepen, waaronder 2 bakken.

15.45 uur. Omlaag, 43 auto's."

"Dit verslag maakte een aantal zaken duidelijk: de brug was slechts 33 minuten voor het wegverkeer geopend, terwijl de scheepvaart gedurende 42 minuten onder een geopende brug kon doorvaren. Tijdens de zeven keer dat de brug voor de scheepvaart omhoog ging, passeerden 13 schepen. De wachttijd voor 246 motorvoertuigen varieerde van 3 tot 9 minuten."

En dat is nu allemaal voorbij. De herinnering was zelfs al ver weggezakt. Nu hebben we gelukkig allemaal de kans gekregen om meer over de brug te weten te komen dan we ooit hadden kunnen denken.

A.M.

TENTOONSTELLINGSNIEUWS

Ook tijdens de wintermaanden zullen er diverse tentoonstellingen in het Streekmuseum worden gehouden.

Zo hoopt de heer Bpxman (voor de deelnemers van de laatste Vriendendag geen onbekende) tussen half december 1988 tot half februari 1989 een deel van zijn schaatsencollectie te laten zien. Uiteraard omvat deze nieuwe tentoonstelling "nieuwe" exemplaren.

De tweede tentoonstelling, die van 15 februari 1989 tot 5 april 1989 te zien is, wordt verzorgd door de Delftse schilderes Henneke de Jong. De kunstenaar zag als inspiratiebron voor haar werk de wisselwerking en samenhang tussen individuen, culturen, begrippen en ideeën. Aanvankelijk ging zij van 'mensfiguren' uit, maar later vormden landschappen de basis van haar werk. In het meest recente werk zijn zowel de menselijke figuren als de landschappen abstrakter geworden. Hierdoor heeft de schilderes meer mogelijkheden haar gedachte in meer kleuren tot uitdrukking te brengen.

De kunstenaar heeft eerder geëxposeerd in Galerie Hélène van Stralen te Delfshaven.

Red.

AANWINSTEN

Wat elke reeks aanwinsten zo boeiend voor ons maakt, is hun verscheidenheid. Net heb je de eigendomsbewijzen van de boerderij "De Alexandershof" te Numansdorp binnen of er verschijnen twee gekken van hout. Een ijzeren geldkist staat naast het werk van Ds. Petrus Hamer uit Numansdorp (1710). Een geschilderd portret van een lid der familie Taselaar hangt bij een ingelijste wandtekst op zwart fluweel. Kanonskogels zijn er de laatste tijd niet meer bij, maar wel een boerenjongenslepel, stormlantaarns, 4 zakjes Asef bloemenmest, Engelse vlaggen en een set schoolkrijtjes. Natuurlijk komen al deze dingen in het museum op de juiste plaats te staan, maar hun volgorde van binnenkomst is wel eens verrassend, zoals U hierboven ziet!

Afgezien van het werk van dominee Hamer kregen we nog meer boeken uit de 17e en 18e eeuw, een herdenkingsboekje van de Zondagsschool in Klaaswaal met foto's uit 1902-1912, diverse leesboeken, jaargangen van "Ons Voorgeslacht" en "Gens Nostra" (van groot belang voor onze genealogische afdeling, die steeds meer mensen met interesse voor familiegeschiedenis weten te vinden) en boeken over het Oranjehuis. En waar gelezen wordt, horen de brillenkokers thuis!

Voor de keuken weer allerlei dozen, blikken, schalen, borden, glazen, koppen en schotels. Er kan gemalen worden: een kaasraspmolentje, een gehaktmolen en een snijbonenmolen. Een blik in de vorm van het huis uit Hans en Grietje springt er ook uit, evenals een tablet Sunlight zeep en een pak vonkvrije lucifers.

Er zijn ook wel eens dingen bij, waarvan de namen de nieuwe generaties niets meer zeggen. Herkennen ze: een zicht, een unster, een monstermaatje of boerenwagenbomen?

Maar er blijft genoeg bekend spul over. Aan textiel en toebehoren kwam er band, knopen, kant, koord, breimodellen en merklappen, waarvan het museum al een behoorlijk collectie heeft opgebouwd. Veel gereedschap en materialen, waaronder steek-sleutels, een slijpsteen, een snijbrander, een grendel, een wreektang, kleine gewichtjes en een rekenliniaal.

Pop met kleding en bijbehorende hangertjes, een kluwenwinder, Karel I sigarenkistje, een foto-toestel, 3 ijzeren eggen, een kersenontpitter, een zakhorloge, een appelboor, een "peterolie-stel", een klok..... niemand kan zeggen, dat het eentonig wordt. En wie weet, wat er verder nog op zolders in de Hoeksche Waard ligt...; de deur van het museum staat wijd voor Uw spullen open!

En als we dan, zoals deze keer, nog geld toe krijgen (een f 50,- munt naar aanleiding van de Willem en Mary-herdenking), zijn we helemaal gelukkig! Maar U mag ook gewoon "vriend" worden mocht U dat nog niet zijn! Ik bedoel maar.....!
Allemaal nog hartelijk bedankt!

J.G.

VAN DE PENNINGMEESTER

Tegelijk met dit bulletin ontvangt U een bewijs van lidmaatschap voor het jaar 1989. Daaraan vast vindt U de acceptgirokaart waarmee U Uw bijdrage voor het komende jaar aan ons kunt overmaken. Zoals U zult begrijpen geldt het lidmaatschapsbewijs slechts als ook een donatie werd overgemaakt.

Wij verzoeken U vriendelijk Uw bijdrage voor 1989 zo spoedig mogelijk op onze rekening over te maken/ te storten.

Voor alle duidelijkheid: de minimumbijdrage is f 10,- per persoon. Een maximum kennen we niet....!
Red.

WERKGROEP DIALECTEN HOEKSCHER WAARD

Om iets "an de weet te komen over vroegerjaere", blijven we aangewezen op oudere personen die én een goed geheugen, én belangstelling hebben voor het volksleven van onze streek.

Zo'n 25 jaar geleden konden nog gesprekken worden gevoerd die rond 1880 waren geboren en bereid waren iets te vertellen over het werk, klederdracht, eten en drinken, toveren en bijgeloof, behuizing, vrijen en trouwen enz. gedurende het tijdvak direct voor de Oeuwswieling. Een periode die zij zelf bewust hadden geleefd.

Helaas, deze geachte informanten zijn er niet meer.

De betrouwbare informanten van nu -ze zijn schaars- zijn veel jonger en hun kennis over het verleden kan dan ook niet verder terug gaan dan tot het begin van deze eeuw. Een tijd van hard werken, sober leven, zonder waterleiding, gas, electriciteit, radio, telefoon, televisie en sociale voorzieningen.

Een van die jongere personen is Bastiaan in 't Veld, (86) geboren op 6 februari 1902 te Sint-Anthonypolder. Onlangs sprak P.W. de Zeeuw, medewerker van de Werkgroep Dialecten met hem in zijn oude, met riet gedekte huisje aan het Zwanengat. Van dat gesprek wordt hierna verslag uitgebracht.

"In 't begin van deuze eeuw haffe hier in het Zwanegat, an gunne kant dus langs de Binnemaes, de Cerreberg "De Harmonie" van de familie Mofister. Dat was flak bij het veer, waer ie met een roeibôôt voor drie cente kon worre overgezet naer de Vrouwehuisiesweg.

Een paar honderd meter dut-op, ôk an den dijk, weunde een man die pijpesleuve maakte. Weet jie niet wat pijpesleuve zijn?

Dat zijn doppies van fijn koperdraed die ze op Goudse pijpe zettende tegen het wegwaacie van vonke.

Die pijpesleuve wiere met de hand gemaakt deur Klaas Geluk.

In de Polder, tege de pasterie van domenee Schmidt, de vader van Annie M.G. Schmidt, stonge op een wurf, die hier plaeselijk "De glasblaezerij" wier genoemd, wat huize angebouwd. Nêé, ik weet niet waerom ze die wurf de glasblaezerij noemden.

Het was géén beste buurt, dr weunden wat vissers, strôopers, bedelaers en ôk een erreme man die boekbinger van beroep was. "Jan den Boekbinger" wier die genoemd. Toen die voor huurschuld uit zn huis wier gezet smet de plisie alle boeke -ôk de mooie boeke in prachtbande- buite op een hôp. Die plisieman die we toen hadde was voor straf overgeplaest naer de Polder omdattie in zijn vorege standplaes in de Alblasserwaard, iemand zwaer had mishandeld. Die ouwe huize an de glasblaezerij zijn in 1908 ofgebroke.

In die tijd, zô kort nae 1900 waere alle mense streaterm, ôk al hadde ze werk want dr wier verschrikkelijk waaineg verdiend. En dan waeren dr ôk nogal veul invalide. Mense die deur 't één of 't ander gebrek niet meer konne werreke. Dikkels was dat van een kwaaoie borst van het vlaswerk en ôk veul van de T.B.C. Ondersteuning bestong niet en bedele was verbôje. En toch wier dr zat gebedeld maar dan op een slimme manier.

Ze ginge zôgenaamd in den agosie, vente met blauwsel en schuurpepier. Ze verkoche waaineg of niks maar ze krece hier een oud brôd en daer een takkebos voor stocksels en soms wel is een paar cente. Sommege hadde dr vaste week- of maandadresse waer ze wat krece. Dr kwame dr swinters van 's-Graevendéel of lôpe omdasse abselut niet tege het vlasstof konne en dan mosse ze wel gaan bedele. Dr wier ôk wel misbruik gemaakt van die mense. Omdasse op verschillende plaese kwamme, liete ze die leui soms en vervelende booschop doen en daer krece ze dan een dubbeltie voor. Sommege bedelaers waere zô slim, dassé deur den één tegen den ander uit te speule, van twéé-ver geld ontvinge.

Dr wier ôk gebedeld deur vrouwe die met een hengelsmandjie an dr erm zôgenaamd met blauwsel vente. Alléénstaande vrouwe krece van den erremméesster twéé kwarties per week. Hij liet ze soms wel drie keer terugkomme voordattie het geld gaf. Dr zijn dr in die tijd héel wat van nareghaid in den agosie gegaan. Ze begonne met blauwsel, bronolie, soms turf en sloffe en as het een bietjie liep wier den agosie uitgebraaid met stokvis en zoute vis. In 't begin deeje ze het lôpend, soms met een karrechie of een kreuiwage. As 't goed ging wier dat laeter een hondekar en in enkele gevallen een kar met een hit. Omdat de werkmense zô waaineg verdienden waster met een klaain bietjie handle al gauw meer te verdiene as mé werreke."

"Het scheuim van den agosie is beter as het vet van den errebaaid" wier dr dan gezegd.

Naschrift: Het zal de opmerkelijke lezer(es) opvallen dat het dialect van Maasdam c.q. St. Antoniepolder nauwelijks verschilt met dat van 's-Gravendeel. Alleen arm wordt erm en af wordt of.
WERKGROEP DIALECTEN

MUSEUM-CONCERT

Hoewel de datum van het tweede museumconcert nog ver in het verschiet ligt wil de Culturele Kring Hoeksche Waard U toch graag hierop attenderen. Op 12 april 1989 hopen de harpistes Ernestine Stoop en Masumi Nagasawa op te treden. Het concert begint om 20.15 uur. De toegangsprijs bedraagt f 7,-, terwijl houders van een Pas-65 en CJP slechts f 5,- betalen. Voor kaarten en verdere inlichtingen kunt U zich wenden tot de contactpersoon van de Culturele Kring: Mevr. K. Kegel-Henstra, Zinkweg 119, 3262 BE Oud-Beijerland, tel. 01860-13343.

Red.

AFDELING GENEALOGIE

Zoals in het vorige bulletin is aangekondigd, zijn met ingang van 5 oktober alle woensdagen van 9 tot 13 uur de deuren van onze leeszaal opengesteld voor het raadplegen van al onze verzamelde genealogische en historische gegevens.

Dat deze beslissing in een behoefte voorziet is gebleken. Vanaf de eerste dag maakte per keer zeker gemiddeld 15 personen van deze mogelijkheid gebruik, waaronder vooral mensen voor wie de zaterdag een minder geschikte dag is.

Intussen zijn de kaartenbakken weer flink bijgevuld, dank zij de onverdroten ijver van onze vrijwillige medewerkers. De volgende bronnen werden nu weer afgeschreven en toegevoegd aan onze collectie:

Burgelijke stand:

Huwelijksbijlagen Puttershoek, de jaren 1815 t/m 1842.

Idem van Westmaas en Group, de jaren 1818 t/m 1842.

Overlijden in Nieuw-Beijerland, de jaren 1812 t/m 1837.

Rechtelijk Archief Cromstrijen, No. 11 en 12
(ongeveer 1700 t/m 1730).

Polderrekeningen Oudeland van Strijen, de jaren 1530 t/m 1801 (met hiaten).

W.R.